

Nádherně kolorováno!

Barevný film se objevil na projekční stěně velmi záhy po zevšeobecnění kinematografu. Nebyl to ovšem film, který by vyčerpával celou bohatou stupnici barev, jimiž se projevuje příroda kolem nás, nýbrž film *kolorovaný*, černý nebo hnědý pozitiv, zpestřený několika barvami, které byly pro danou scénu nejcharakterističtější. Tato práce se nejprve prováděla ručně a vyžadovala proto díky malému formátu filmových fotografií nesmírné trpělivosti, přesnosti a zručnosti.

I při tom byl však výsledek velmi nedokonalý, poněvadž lze na drobném obrazovém políčku nesmírně těžko dodržeti kontury jednotlivých barevných plošek. Kolorované filmy se proto záhy vyráběly jenom tehdy, když se hotovilo několik kopií, a práce se prováděla strojově.

Několik filmových pásů — tolik, kolika barvami měl býti film *zdokonalen* — bylo věnováno na výrobu *filmů patronových*.

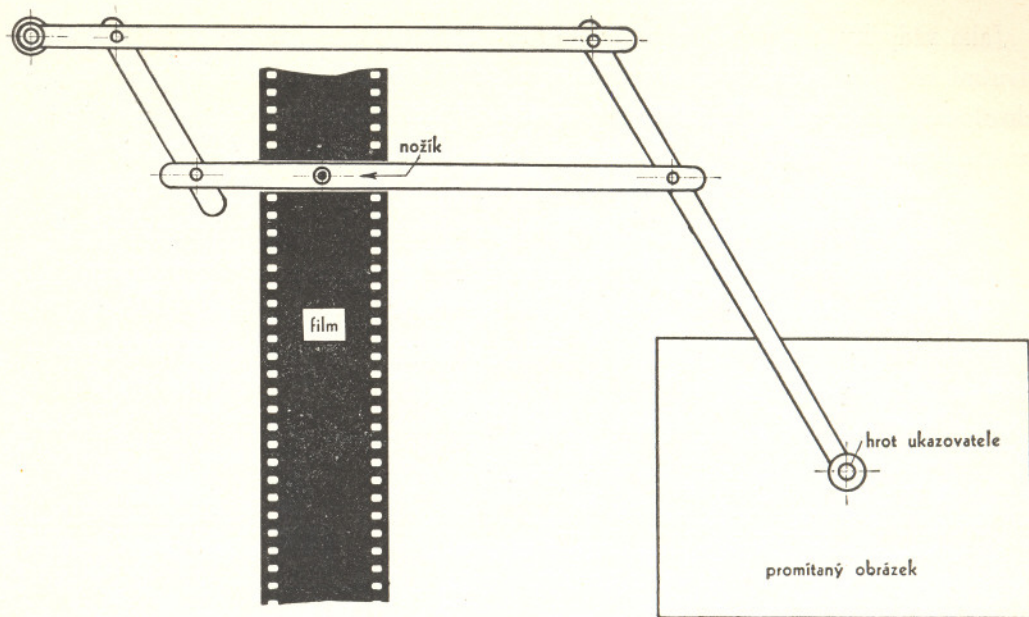
Probouzející se průmysl aplikoval již v těchto dětských letech kinematografie na výrobu ožívajících obrázků metody seriové výroby. Na patronovém filmu byly jemným nožíkem vyříznuty všechny plošky, které pak měly býti kolorovány určitým barevným odstínem. Tak byla na jednom filmu vyříznuta všechna místa *modrá*, na jiném *červená*, na dalším *zelená* — zkrátka bylo třeba vyrobiti tolik patronových filmů, kolika barvami měl být snímek obohacen.

Poněvadž jsou obrázky filmového pásma velice drobné a ani pod silnou lupou by nebylo lze dosáhnout potřebné přesnosti, byly zkonstruovány celé složité a vtipné stroje na výrobu těchto patronových filmů.

Obrázek, který byl právě prořezáván, se zároveň promítal na dosti velké vodorovné, průsvitné stínítko. Laborant, který přístroj obsluhoval, objížděl pak na tomto zvětšeném, promítaném obrázku obrysy všech ploch, které měly být kolorovány určitým barevným odstínem, hrotem, upevněným na páce jemného pantografu.

Mechanismus tohoto zařízení byl zakončen jinou páčkou, nesoucí miniaturní, velice ostrý nožík, který do filmového pásu vyřezával v náležitém zmenšení příslušné plošky.

Kolika barevných odstínů bylo třeba, tolikráte se musela tato piplavá práce opakovat — až se získal potřebný počet patronových pásů.

Schema přístroje, kterým se zjednodušovalo kolorování filmů. Hrotem ramene pantografu objížděl laborant na promítnutém obrázku plošku, která měla být kolorována určitou barvou. Jemný nožik, jehož pohyby jsou ve správném poměru zmenšeny, vyřezával tuto plošku do filmu, kterého pak bylo užito podobně, jako malířské patrony.

Ani vlastní kolorování se neprovádělo ručně.

Patronové pásy — jeden za druhým — se zasazovaly i s kopií, určenou ke kolorování, do zvláštního stroje, který nanášel ovlhčeným válečkem barvu všude tam, kde byl v patronovém filmu výřez.

Celé toto kolorování filmů byla vlastně malba pokojů v malém.

I při největší přesnosti strojů a největší svědomitosti lidí, kteří je obsluhovali, nebylo přirozeně kolorování dokonalé. Barva při projekci byla neklidná, měnila často svůj odstín a *přetékala* přes obrysy předmětů.

Obecenstvo připomíná však již od pravěku naivní děcko.

Stejně, jako se před několika lety radovalo, že rozhoupaný zvon na projekční stěně opravdu zvoní, a že hrdina, otevírající svá svůdně namalovaná ústa, pronese opravdu své nosově přiškrcené *I love* — nevycházelo z údivu i tenkrát, když příroda na projekčním plátně dostala *přírodní* barvy.

Nic mu nevadilo, že oči hrdinů a hrdinek byly právě tak růžové, jako jejich tváře a že šťavnatě svěží zeleň stínových stromů neustávala zápoliti s krvavě rudým západem slunce.

Nevidělo, že tyto barvy nejsou ani trochu přirozené a že jarmareční barvotisky jsou proti nim uměleckými díly.

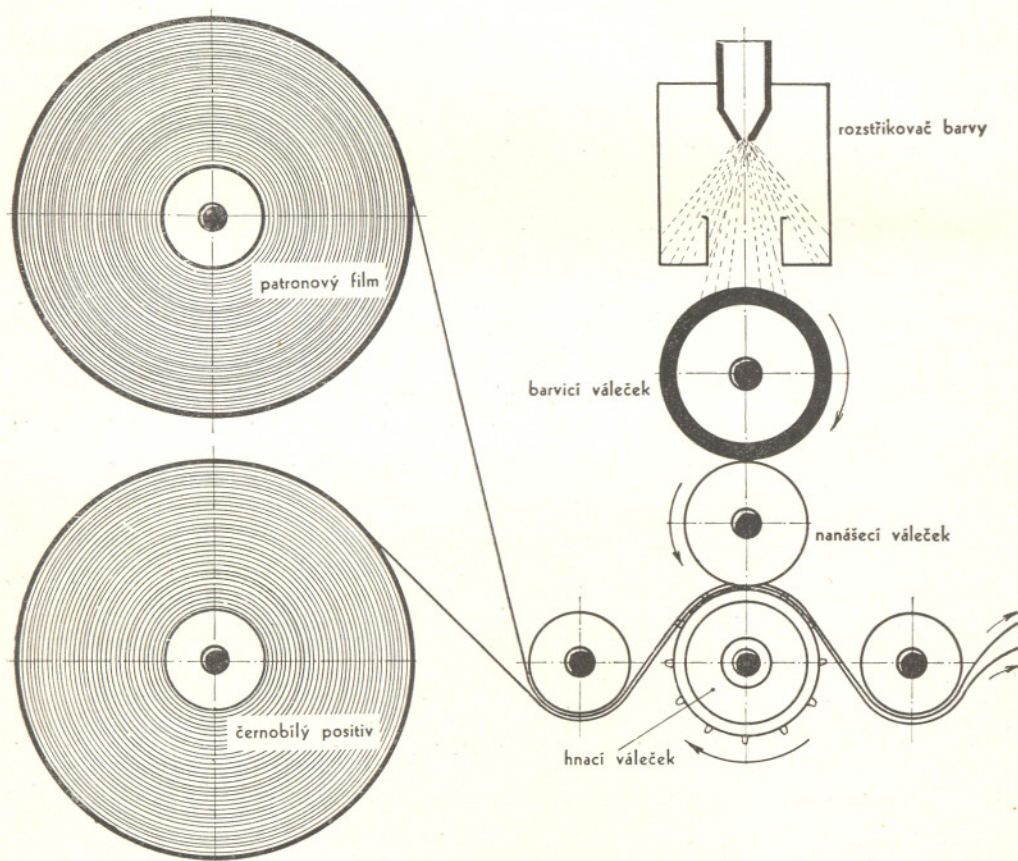
Jako vždycky, dalo se i tenkrát — nebo spíše: již tenkrát přesvědčit sugestivními reklamními texty na kinematografických plakátech, které do nebes vychvalovaly přirozený kolorit napínavých nebo vzrušujících dramát, a věřilo, že to, co se mu předvádí, je nejen vrcholem filmové techniky, nýbrž také — a to je nebezpečnější — i vrcholem filmového umění.

Filmy v přirozených barvách a nádherně kolorované byly kdysi nesmírně oblíbeny a barevné superlativy na kinematografických programech vábily obecnost.

Jenom tím si lze vysvětlit, že i při svém nákladném a obtížném výrobním pochodu a mnohem vyšší ceně, než u obyčejných kopií, se na projekčních stěnách kin tak dlouho udržely.

Není tomu přece tak dávno, co se zcela bez protestů objevovaly kolorované módní vložky francouzských filmových žurnálů!

Obecnost však také jednoho dne prohlédla a uvědomilo si v plné hrůze

Kolorování filmu se dělo automaticky. Patronový film běžel spolu s černobílou kopií přes kovový, přesně opracovaný váleček, kde vyřezanými ploškami nanášel gumový váleček na filmovou emulsi anilínovou barvu.

jarmareční křiklavost a nevkus — i technické nedostatky těchto barevných filmů, které tak počaly ztráceti svou původní přitažlivost.

Film vyspíval. Jeho noví tvůrci se již zamýšleli vážněji a hlouběji nad uměleckými možnostmi oživující fotografie, věrně reprodukuje dramatické zápletky stínových dramát, a pochopili, že nedokonalý kolorit je spíše přítěží, než obohacením nového umění, které se počínalo z bývalé varietní podívané rodit.